

EDITORIAL

Lo Rat Penat, o còm desactivar un moviment social

El passat 11 de desembre Lo Rat Penat celebrà els **CXXXII Jocs Florals de la Ciutat i Regne de Valencia**. El 20 d'eixe mes eren les eleccions generals. Continuant en la tradicio implantada per **Enric Esteve**, president de l'entitat, **Lo Rat Penat** no podia desaproveitar l'ocasio per a posar l'acte al servici dels interessos electorals del **Partit Popular**. Efectivament, el mantenedor fon un destacat membre d'eixa formacio politica, el ministre **José Manuel García-Margallo**, el qual no pogue assistir a ultima hora, llegint el seu discurs el delegat del govern, **Juan Carlos Moragues**.

Puix be, si García-Margallo estigue absent de l'acte, l'esperit dels Jocs Florals no estigue manco absent de la seua ment a l'escriure el discurs. Quan els membres de la **Societat d'Amadors de les Glories Valencianes** -i aci s'ha de subrallar lo de **Valencianes**- establiren la trilogia **Amor, Patria i Fe**, no podien imaginar que un dia el mantenedor aprofitaria per a fer una lloa, no a la **patria valenciana**, sino a l'espanyola, com tampoc imaginarien que el nom **Espanya** apareguera, de llarc, mes vegades en el discurs que el de **Valencia**. Pero si alguna cosa supera totes les quotes d'indignacio es convertir un acte jocflorallesc en un **mitin politic**, en el que sense el menor rubor el mantenedor mampren a enaltir la labor del govern, fins a acabar parlant de la prima de risc, sifres incloses.

El pancatalanisme sempre ha volgut fer apareixer Lo Rat Penat com una entitat **coenta**, propia de la burguesia del "*regionalismo bien entendido*". Durant anys eixa image interessada contradia les accions que, en la precarietat consabuda, intentaven modernisar-la i obrir-la a la societat. Pero tot això s'acabà en 1997 quan, uns dies abans de les eleccions autonòmiques, el president de l'entitat, Enric Esteve (si, el mateix que ara), anunciava que abandonava el seu partit, **Unio Valenciana**, i demanava el vot per al PP. A partir d'eixe moment Esteve utilisà Lo Rat Penat per a que, primer **Zaplana**, despuix **Camps**, i finalment **Fabra**, pogueren donar-se un bany de valencianisme cada volta que s'acostaven unes eleccions. Difícil resulta recordar el numero de vegades que Camps inaugurà la nova seu en esta finalitat.

Per a garantir que ningu poguera canviar este estat de coses el primer pas fon **canviar els estatuts** de l'entitat, llevant la llimitacio que establia un maxim de dos mandats (huit anys) per al president, per a poder convertir-se, *de facto*, en president perpetu, al mes pur estil d'una republica bananera. ¿Còm podria el valencianisme denunciar com a antidemocratica la barrera del 5% per a obtindre representacio en les **Corts**, i defendre alhora a l'actual presi-

dent de Lo Rat Penat?

Pero l'utilisacio interessada per part del PP de Lo Rat Penat per a simular un valencianisme que mai ha sentit no ha segut el servici mes important que els ha fet Esteve; en realitat, la seua missio principal era **desactivar** al valencianisme, convertir Lo Rat Penat en eixa entitat rancia que nomes mira al passat i mai dirigix la vista al futur. Domesticat Lo Rat Penat, el valencianisme quedava orfe de liderage, precisament en uns moments en els que mes falta fea una direccio decidida.

Mentres el valencianisme bollia d'indignacio i d'impotencia al vore còm se creava la **AVL**, Lo Rat Penat se llimitava a traure comunicats de circumstancies, en els que cuidadosament evitava senyalar a l'autentic culpable: el Govern valencià, el govern del PP. Mentres el valencianisme se disgregava, l'entitat de referencia, la que havia d'encapçalar el moviment, se tornava autista. Abstreta en si mateixa, se dedicava a repetir la rutina heretada: Jocs Florals, concursos de llibrets de falla, Altars de Sant Vicent, Creus de Maig, cursos de llengua..., important tot, pero **rutina**. La revista **Lo Rat**, que podia haver segut convertida en un altaveu del valencianisme, deixà de publicar-se; com decaigue en general tota l'activitat editorial.

A sovint la gent se pregunta per la rao de l'actual **divisio** del valencianisme. La resposta la tindran clara si poden imaginar qué hauria passat si en l'any 1997 haguera estat al front de Lo Rat Penat un valencianiste que de veres haguera volgut treballar per a la causa, una persona en voluntat d'aglutinar, al temps que obrir l'entitat a la societat, diversificant la seua activitat, establint noves accions per a resultar atractiva als joves, que buscara implantar-se en els pobles i estretrar relacions en unes atres associacions valencianistes del nord i del sur del territori.

La relacio d'un valencianiste en Lo Rat Penat fa recordar la d'un aficionat a un club deportiu quan està disconforme en la directiva. El cor li demana donar suport al seu equip, encara que el cervell li diu que eixa actitut sera aprofitada per la directiva per a continuar perjudicant al club. Lo Rat Penat es una entitat massa significativa, massa volguda, per a ser abandonada, i d'això se n'aprofita qui la presidix, i d'això se n'ha estat aprofitant el PP.

No s'ha dit aci res que no s'estiga repetint fa anys en conversacions informals entre valencianistes; confièm, no obstant, que l'actual Govern valencià continue en la torpea demostrada per **Pere Fuset** en el seu afany censor, i no se done conte de que la millor forma de perjudicar al valencianisme es procurar que al front de Lo Rat Penat continue Enric Esteve.

LA CITA

A vegades, el silenci es la
pijor mentira.

Miguel de Unamuno

SUMARI

1
• EDITORIAL: **LO RAT PENAT, O CÒM DESACTIVAR UN MOVIMENT SOCIAL**

2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**

• PATRIMONI VALENCIÀ: **ELS JOCS FLORALS, UN HISTORIC CERTAMEN LLITERARI**

3
• JOCS TRADICIONALS (X): **JUGAR A LA TROMPA (i III)**

• PATRIMONI VALENCIÀ: **ELS JOCS FLORALS...** (Continuacio)

• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **L'ACOMPANYANT DEL LLIT. 18 VIDES PER A SOMIAR**

4
• PASSATEMPS
• RONDALLA: **ARTABAN**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Pot estar tranquil, cap Rei d'Orient li deixarà carbo el 6 de giner per fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts, per molt que estiga escrit en Normes d'El Puig.

Una atra cosa seria si hi haguera un atre rei mac (com se conta en la rondalla d'este mes), i que se nomenara Fuset.

ACTIVITATS CULTURALS GINER DE 2016

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

CVal (Convenció Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

El Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
Tel: 963 63 42 75

GAV (Grup d'Acció Valencianista)
C/ Pintor Gisbert, 17- baix. 46006 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org
info@inev.org

Rogle
Vore quadro a banda en esta pagina.

14 Gín (dijous) 19:00 h. Ateneu Marítim.
C/ Reina, 68. Valencia C.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE: **Francisca Llosà:** "Ese navío sin mar... Velas al viento".

Organisa: Ateneo Blasco Ibáñez

16 Gín (dissabte) 11:00 h. Estatua de Jaume I. Av. Rei En Jaume. Castello.
(Senyes provisionals)

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Gaeta Huguet Brea.

En acabant se farà un recorregut per llocs destacats de la ciutat de Castello.
+Info: **CVal** i **Rogle**

• A partir del **21 Gín** (dijous) Seu del GAV

I CURS DE LLENGUA I CULTURA VALENCIANES

Les sessions tindran lloc els dijous de 18:30 a 20:30 h.

• A partir del **3 Feb** (dimecres) Seu d'El Piló.

II CURS DE CULTURA VALENCIANA (Horari per decidir).

Organisa: **Institut d'Estudis Valencians**, en la col·laboració del **Rogle Constanti Lombart**, el **Grup d'Acció Valencianista** i **El Piló**.

+Info: **INEV** i **Rogle**

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correus 527
46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviaré a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

PATRIMONI VALENCIÀ

Els Jocs Florals, un historic certamen lliterari

J.M.M.

El mes passat es celebraren els **CXXXII Jocs Florals de la Ciutat i Regne de València**. D'esta manera es com es coneix la justa lliteraria que organisa **Lo Rat Penat** anualment; un concurs poètic en el que també es premien uns altres treballs lliteraris i d'investigació.

Els jocs florals, atenent als estudis fets al respecte, s'instauraren en l'antiga **Roma**. Similar a uns altres jocs romans, estos es celebraven anualment, cada primavera entre abril i maig, i estaven consagrats a la deessa **Flora**. Es tractava d'una festa que donava solta a la sensualitat i en la que participaven especialment les classes plebees romanes.

Sera durant l'Edat Mija quan, en el marc d'un món feudal, a certes justes poètiques i certamenes lliteraris els ajustaran eixe nom de jocs florals que, entre unes altres coses, buscaven també la promoció i difusió d'una llengua, d'unes llengües romaniques que llavors balbucejaven en el seu procés d'evolució del llatí mare.

Tots coincidixen en que sera la ciutat de **Toulouse**, en **França**, la que primer instaurarà, en 1323, la denominada festa dels **Jocs de la Gaya Ciència** ("gaya" significa alegre, "gaya ciencia" o "gay saber" fa referència a la poesia dels trobadors); esta instauració parti d'un grup de trobadors, la **Companyia del Gay Saber** (Acadèmia dels Jocs florals a partir de 1694). Ad esta festa o certamen també concorriren trobadors del restant de la **Corona d'Aragó**, d'ahi que s'expandira la seua celebració per estos territoris. En **València** tenim un notable eixemple que, si bé no es convocà baix l'epígraf de jocs florals, es en tot prou similar. Es tracta del certamen lliterari al que concorregueren versats poetes, la recopilació de les composicions dels quals donà lloc al primer llibre imprès de la Península, les **Obres e trobes en lahors de la Verge Maria** (1474).

Realment el certamen i la festa dels jocs florals, similar a com es celebra en l'actualitat, s'instaurà en València en el període que coneixem per **Renaixença**. L'interès per lo propi, per la llengua vernacula, donà lloc ad eixe moviment que comprendrà un període que va des de finals del segle XIX a les primeres dècades del segle XX, en el qual una pleiade d'escriptors recuperarà la llengua valenciana com a llengua lliteraria i de cultura.

La primera edició que es coneix es el certamen organitzat pel **Liceo Valenciano**, a iniciativa de **Marià Aguiló**, bibliotecari de la Biblioteca de la **Universitat de**

València, en 1859. Però sera **Lo Rat Penat**, **Societat d'Amadors de les Glories Valencianes**, la que, l'any següent a la seua fundació, aço es, en 1879, organitzarà els Jocs Florals de la Ciutat i Regne de València.

El certamen gira entorn a la trilogia "**Patria, Fe i Amor**", la qual es veu reflectida en els tres premis ordinaris, sempre presents: la **Flor Natural**, la **Englantina d'Or** i la **Viola d'Or**. El primer correspon a la millor poesia o poema que glosse el tema de l'amor, el segon a un tema patriòtic i el tercer a la fe, normalment un tema religiós. Estos premis es complementen en un cartell que inclou guardons destinats a premiar la poesia

JOCS FLORALS DE 1910

festiva, el teatre, la novel·la, i que es completa en un apartat de premis extraordinaris en el que els ensajos o els treballs d'investigació son objecte de reconeixement.

Des d'eixa primera edició de 1879 **Lo Rat Penat** es convertí en el referent d'esta gesta concursal, i van ser moltes localitats valencianes les que s'inspiraren en la seua organització per a convocar també els seus jocs florals, creant-se estrets vincles entre els diferents consistoris organitzadors. Els de **Lo Rat Penat**, intituats de la Ciutat i Regne de València, han contant sempre en la col·laboració del **Excm. Ajuntament del Cap i Casal**, però també de les diputacions provincials, d'uns altres organismes privats, de particulars i, des de l'arribada de la democràcia, d'organismes del **Govern valencià**.

El marc dels jocs florals ha variat poc respecte de la seua primitiva organització. Es convocaven en la **Fira de Juliol**, sent un acte més del seu programa, i es solien lliurar els premis en el pabelló municipal, en el mateix Ajuntament, o en la seu de **Lo Rat Penat**; mes tart es celebraven en dates properes al **9 d'Octubre** i ya en el **Teatre Principal**, per a ultimament traslladar-se a l'últim trimestre de l'any en el marc indicat.

(Continúa en la pagina 3)

CARTELL DE LA FIRA DE JULIOL DE 1921. DE JOSEP MONGRELL, EN EL QUE S'ANUNCIEEN ELS JUEGOS FLORALES

Jugar a la trompa (i III)

Al quadro o al rogle

Es una atra manera de jugar a la trompa. Es tracen, en terra, dos quadros o dos rogles concèntrics, l'exterior d'aproximadament dos metres de llargaria. Al del mig, mes chicotet, se li diu "miget" i te una mida d'uns 50 cm aproximadament.

El numero de jugadors es indefinit i cada u pot ballar mes d'una trompa. Es llancen quan vol cada u. Les que no ballen o caiguen fora del quadro o rogle gran es posen dins del "miget". Els demes tracten de traure-les a trompades; aixina, mentres la trompa balla, el jugador intenta agarrar-la entre els dits index i el cor, a cau de ma, i la llança a les trompes que estan en el "miget". Tambe es pot ballar la trompa tirant-la, directament, contra les trompes de dins, o be per a traure-les o be per a marcar-les. Estes se li tornen a l'amo que pagarà lo establí: cromos, ossos (tabes), monedes...

Si la trompa fera "campana", es dir, es quedara penjant del cordell, pot l'amo intentar traure les demes a colp de la seua trompa fins a que ésta es despenge del fil.

En el cas de que totes les trompes estigueren dins de la zona enquadrada, cadascu pot traure la seua a colpets pegats en el seu cordell que porta lligat a un extrem el "chavo" (moneda de coure antiga) o la "chapa" (circul de ferro o be la goma del tapó de llimonada).

Una variant per a jugadors adults es **jugar a "les perres"** (eren monedes fraccionaries de 5 i 10 centims de pesseta). Moltes voltes les jugades se feen apostant molts diners.

Consistix en fer en terra una ralla i, un poc separat, un rogle. Es marca el punt de tirada i, des d'ell, cada jugador tira la trompa a la "ralla". Qui l'aproxima mes, ballant-la, es el primer en jugar, i els demes per orde d'aproximacio. Cada jugador tira una moneda del valor establí abans del joc, dins del "rogle". El primer en tirar fa ballar la trompa i se la puja a cau de ma sense que pare de ballar, i la tira de manera que el clau pegue a la moneda i la traga del circul.

Si la trau se la queda i repetix jugada. Si no, passa al següent jugador.

Segur que en uns atres pobles es jugaria d'unes atres maneres; pero aixina es jugava en el barri de Russafa del Cap i Casal.

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.P.B.

González i Safont, Llúcia

L'acompanyant del lit. 18 vides per a somiar

Edicions Mosseguello C.B., 2015

(248 pàgines)

Llúcia González pareix decidida a no deixar-nos cap excusa per a no llegir. Si en la seua anterior obra, *L'acompanyant del bany*, nos ofería un centenar de relats breus pensats per a ocupar els minuts diaris que dediquem a fer lo que ningú pot fer per nosatres, en est ultim llibre, *L'acompanyant del lit*, son 18 els relats que nos oferix per a ocupar el temps entre el moment de clavar-nos en el lit i aquell en el que els ulls comencen a tancar-se sense remei.

I el contingut dels contes es tan oníric com la situacio per a la que s'han escrit; la fantasia desbordada amera les pàgines d'un llibre en el que l'atra característica destacada es la varietat. La ciencia ficcio, la fantasia heroica, la magia o, directament, els ensomis, es presenten en una barreja aleatoria. Acompanyant als protagonistes -que igual se presenten desconcertats per acabar de despertar-se en un cos i un mon desconeguts, com son persones normals que se troben en situacions inesperades o valerosos guerrers en un mon estrany- fugirém de l'atac d'una horda de zombis pels carrers del Cabanyal, durem a terme una missio del FBI en un mom paralel o tractarém d'abandonar el "Principat dels Contes", a on governen tiranicament els mismissims germans Grimm; i aixina fins a 18 relats diferents -les **18 vides per a somiar** del titol- que nos conviden a tancar els ulls deixant viure histories similars en els nostres propis ensomis.

PATRIMONI VALENCIÀ Els Jocs Florals...

(Ve de la pagina 2)

En l'acte d'entrega dels guardons, tres seguixen sent les figures que centren l'event: la **regina**, el **mantenedor** i el **poeta premiat** en la Flor Natural. Inspirada en aquells certamens migevals, la festa seguix tenint a la figura femenina com a protagonista, i en realitat es una dona qui la presidix i ocupa la **Cadira d'Or**; normalment es tracta d'una valenciana, la procedencia de la qual abans es procurava alternar, buscant que fora, en cada edicio, be de les comarques centrals, be del nord o be del sur del nostre territori, i en la que es valorava el seu compromís i contribucio a la **cultura valenciana**. Esta costum s'acabà i es seguixen uns atres parametres. Lo mateix ocorria en la figura del mantenedor, per a la qual, practicamente des de la democracia, se buscava una persona (home o dona) significada i compromesa en el mon cultural valencià, quan no en el propi valencianisme, la qual, ostentant tan important honor, contribuia en el seu discurs a enfortir els arguments d'autoctonisme sociocultural i llingüístic. Ultimament les invitacions han recaigut en castellaparlants i figures poc o gens compromeses en el valencianisme.

"PATRIA. FE I AMOR". LA TRILOGIA
JOCFLORALESCA EN LA CAPÇALERA DE LA
PUBLICACIO LO RAT PENAT

Un atre canvi recent fon l'introduccio del discurs del president, que contribuix a fer l'acte inacabable, ademes de llevar innecessariament protagonisme al mantenedor.

Esta justa lliteraria, que encara seguix viva posats de ple en el segle XXI, conta en una llarga llista de poetes premiats que, per extensa i per la valia compositiva de cada obra premiada, es el testimoni mes feaent d'una llengua i una lliteratura valencianes.

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

http://issuu.com/rogleconstantillombart

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions. La solucio a peu de pagina.	1. Tribut que pagava la poblacio a l'Esglesia, al rei o a un altre senyor que consistia en la decima part dels fruits de la collita, de les mercaderies, etc. 2. Conjunt de persones que viuen en diferents vivendes dins d'un mateix edifici o en varies cases proximes; tambe, persones d'un mateix carrer, barri o poblacio. 3. Orla decorativa que es posa a la vora d'una peça de tela, com per exemple cortines, mocadors, tovalles, etc., tambe un dibuix a lo llarc d'un sostre, d'una paret, en el pis, etc., i que normalment consistix en un motiu que se repeteix indefinidament. 4. Vareta de fusta o carto en un cap de fosfor en un extrem que al raspar-lo en la superficie adequada s'encen. 5. Cultiu, en sentit figurat, de les arts, les ciencias, l'amistat, etc. 6. Coloquialment s'aplica a la persona que ha begut alcohol en excés i com a conseqüència te les facultats perturbades. 7. Se diu de la persona que està posseïda pel dimoni. 8. Roba interior femenina pareguda a una falda que se du baix d'esta. 9. Individu que pertany a una doctrina religiosa fundada en Anglaterra en el segle XVII per George Fox. Se caracteriza per no tindre cult extern ni jerarquia eclesiastica; son pacifistes i donen gran importancia a la moral i la caritat. 10. Particules de ferro que se produeixen quan este se llima o se forada. 11. Expulsió per la boca, normalment en soroll, dels gasos continguts en l'estomec.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.
	PARAULES VERTICALS 1. Tombar cara amunt. Caure un animal en una posicio de la que no pot alçar-se per si mateix. 2. Ofegar, privar d'aire per acumulacio de persones o coses. Reduir l'espai o la visibilitat per excés d'objectes.		

RONDALLA

M^aA.M.C.

Artaban

Segons conta una llegenda, es possible que existira un quart rei mac d'Orient que mai arribà a coneixer en vida al Nostre Senyor; atenia al nom persa d'Artaban.

Escorcollant els texts antics igual se podria trobar la seua historia.

La narracio comença en Borsippa, una antiga i important ciutat de Mesopotamia, punt d'encontre d'Artaban en Melchor, Gaspar i Baltasar, i inici del viage en direccio a Belem seguint el rastre de l'estrela **celestial** que anunciava el gran acontentiment del Naiximent del Fill de Deu. Cap alli es dirigia, en gran cantitat de pedres precioses per a ofre-

nar-li-les al Jesuset, quan en el camí se trobà en un pobre vellet moribunt i sense diners, al qual socorregue. Aquella interrupcio en el **trayecte** feu que no arribara a temps per a partir juntament en els companys de viage. Artaban mamprengue llavors el camí seguint els passos del **nazare**, pero per a on passava la gent li demanava ajuda i ell, atenent al noble cor que el guiava, no deixava d'ajudar a ningú, entregant les riqueses que portava; aixina a poc a poc la seua carrega de regals anava minvant sense remei.

Passaren els anys i en el seu llarc ca-

mi per a trobar a Jesus, no deixava d'ajudar a tota la gent que li ho demanava.

Artaban tardà trentatres anys en trobar a Jesus, havent passat molts d'estos en la preso per enfrontar-se a l'autoritat al defendre a un inocent, i ho feu de camí al mont Golgota, quan Jesus anava a ser crucificat. En aquell doloros moment, i quan de nou estava socorrent a una persona necessitada, a la mort de Jesus la terra tremolà i ad ell li caigues damunt una llosa que el va ferir de mort. Llavors Jesus se li aparegue i el va premiar per tota la seua vida dedicada a ajudar als desfavorits, compartint en ell l'eternitat.

Versio lliure del conte "The Other Wise Man" de Henry van Dyke

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	trobar o descobrir lo que te amagat o fora de la vista.	rre o es pot recórrer per a anar des d'un lloc a un altre.
Escorcollant de escorcollar/ regirar/ rebuscar/ escodrinjar : Examinar una cosa o persona en molt de conte per a	Celestial : Relatiu al cel o propi d'ell.	Nazare : Natural o propi de Nazaret.
	Trayecte/ itinerari : espai que es reco-	

Solucio: Verticals: 1. ENSOBINAR 2. ENFORFOGUIR 11. ROT 1. DELME 2. VEINAT 3. SENEFA 4. MISTO 5. CONREU 6. BUFAT 7. ENMIMONAT 8. SINAGUES 9. QUAKER 10. FERRIJA

I RECORDA...La nostra primera paraula es **ensobinar**. Està **ensobinat** aquell que està tombat de sobines; o l'animal que ha caigut en una posicio de la que no se pot alçar. **De sobines** es una locucio que significa cara amunt. Eix. *S'ha ensobinat i s'ha quedat dormit. // L'escarabat ha caigut de sobines i no pot alçar-se.*

La nostra segona paraula es **enforfoguir**. Està **enforfoguit** aquell que no te aire suficient per acumulacio de persones o coses; o tambe l'espai que s'ha quedat molt reduït o sense visibilitat per un excés d'objectes. L'accio i efecte d'enforfoguir es un **enforfoguiment**. Eix. *Ha omplert l'habitacio de tant de moble que ha quedat molt enforfoguida. // ¡No li poses tanta roba damunt que el vas a enforfoguir!*